

Åke Rosing

Veljo Tormis seuraa vielä tänään ja huomenna uuden laulusarjansa harjoituksia Vaasassa. — Keskiviikkoiltana hän tapasi keskustelutilaisuudessa kuoromusiikin harrastajia.

Pohjalainen 9.3.-95

Tormisilta laulusarja Onkilahden lapsikuorolle

*Päivi Vuoljärvi
Vaasa*

□ — **Veljo Tormis**, Tallinna, kuuluisa virolaissäveltäjä esittäytyy.

Hänet tuntevat ainakin kaikki kuoromusiikin harrastajat. Tormis on kirjoittanut paitsi suurimuotoisia, sinfonisten mittojen kuoroteoksia näyttämölle, myös runsaasti pienempiä laulusarjoja ja yksittäisiä lauluja, joiden esittämiseen yltävät harrastajakuorojenkin taidot.

Hyväntuulinen ja vaatimaton säveltäjä on parhaillaan Vaasassa Onkilahden koulun musiikkiluokkien vieraana. Hän kirjoittanut luokkien kuorolle 15 suomalaisugrilaisen laulun sarjan; mukana ovat suomensukuiset kansat Volgan latvoilta Unkariin.

— Olen kiittollinen koululle, että se on tilannut sarjan minulta, Tormis myhäilee.

Idea oli Onkilahden etenkin suomensukuisten kansojen alkuperäisestä musiikista kiinnostuneen musiikinopettajan **Juri Kadarin**. Unkarilais-syntyinen Kadar on opettanut koulussa vuodesta 1984 ja saanut vaasalaisen musiikkilyseion mielestä paljon aikaan ideakkaana kuoronjohtajana.

Kadar ja Tormis ovat olleet kirjeenvaihdossa jo vuosia, ja

musiikkiluokkien kuorolla on ollut vuosittain ohjelmistossa Tormisin lauluja. Valmistellessaan kirjaa suomensukuisista kansanlauluista Kadar pyysi Tormisilta pientä sarjaa ja lähetti materiaalia: lauluja, runoja, kuvia.

— Kaksi — kolme pakettia! Tormis levittää käsiään.

Tormis tahtoi tehdä täydellisen sarjan ja lisäsi pienten lähes unohtuneiden kansanryhmien lauluja, joihin hän on paneutunut aikaisemmissa teoksissaan. Ihmisäänelle säveltämään erikoistunut Tormis on saanut innoitusta kansanrudesta ja -musiikista kautta uransa.

□ **Maisemia**

Säveltäjä paneutui ensin materiaaliin ja valitsi sitten sarjansa näkökulmaksi maiseman, joten laulusarja on nimeltään *Suomalaisugrilaisia maisemia*. A cappella -sarja on omistettu musiikkiluokkien kuorolle ja sen johtajalle Kadarille.

Kuunneltuaan harjoituksia Tormis on tyytyväinen:

— Hyvin se menee. Ovat lahjakkaita lapsia, ja Kadar on hyvä johtaja. Jos jotakin sanon, korjaavat heti.

Tormis tietysti ottaa huomioon, että koululaiskuoron laulajia ei valikoida, vaan keskei-

sin tavoite on musiikkikasvatus.

Tormisin laulusarja tulee suomensukuisten kansojen kuoromusiikkia sisältävälle äänitteelle, jolla on myös Bartokin, Kodalyn, Väisäsen ja Kostiaisen kuoromusiikkia.

Tormisin sarjan kansanrunot painetaan alkukielellä ja suomeksi, jolla kuoro ne laulaa. Suomalaisten ja virolaisten luettaviksi runot on translitteroinut eräs tartolaisprofessori. Äänite valmistuu toukuussa.

□ **Ei kaunolaululle**

Tormis kunnioittaa kansansävelmiä ja pyrkii niiden sovituksissa ja tulkinnoissa kansanomaiseen luonnollisuuteen ja tyylipuhtauteen. Niitä ei kuulu esittää italialaisen bel canton tyyliin.

Estoniassa meni Tormisin balettikantaatti *Viron balladit* seitsemän vuotta, ja häntä moitittiin oopperasolistien ”äänen rikkomisen” halusta.

Tormis ei kuitenkaan tingi periaatteestaan:

— Minusta ammattilaisen kuuluu kyetä vaihtamaan tyylilajia!